

Finansdepartementet
Innleveres elektronisk

Dato: 14.11.2018

Vår ref.: 18-1429

Deres ref.:

Finans Norges høringsuttalelse - verdipapirforetaks tilknyttede agenter

Finans Norge viser til Finansdepartementets høringsbrev 03.10.18, med Finanstilsynets forslag til endringer i verdipapirforskriftens regler om tilknyttede agenter.

Finans Norges hovedsynspunkter

- Gjennom EØS-avtalen skal norsk næringsliv sikres tilgang til og like konkurransevilkår i EUs indre marked. Finans Norge mener at en naturlig konsekvens av dette er at det norske finansregulatoriske regelverket er harmonisert med resten av EU, med mindre det foreligger en særskilt begrunnelse for at norske regler skal kunne gå lenger enn, eller avvike fra EU-reglene.
- Finans Norge støtter ikke forslaget om ytterligere kvantitativ begrensning i verdipapirforetaks bruk av tilknyttede agenter. I likhet med Verdpapirlovutvalget kan vi ikke se at det er noen særtrekk ved det norske markedet som tilsier slik innstramming. Vi kan heller ikke se at det er foretatt noen grundig analyse av om de foreslåtte tiltakene faktisk vil virke, eller hvilken betydning de strengere reglene i MiFID II som har til formål å styrke forbrukervernet vil få. Fastsettelse av antall agenter må bero på en konkret, kvalitativ vurdering.
- Begrensningen vil ikke gjelde for verdipapirforetak fra andre EØS-land ved grensekryssende virksomhet som utøves fra hjemstaten inn i Norge. Det er viktig å sikre at det blir like rammevilkår for norske og utenlandske aktører i Norge.
- Finans Norge støtter at personkretsen for gjeldende egnethetskrav utvides til også å gjelde styremedlemmer og eiere av betydelig eierandel i tilknyttede agenter som er foretak. Kravet anses å være en fordel også for verdipapirforetaket selv.

Nærmere om begrensning i antall tilknyttede agenter

Nasjonale myndigheter har etter MiFID II anledning til å innføre strengere regler om verdipapirforetaks bruk av tilknyttede agenter. Som en følge av flere tilfeller av brudd på god forretningsskikk og verdipapirforetaks manglende kontroll av eget agentnettverk, ble det i 2010 innført særnorske begrensninger i bruken av tilknyttede agenter. Det ble innført en kvantitativ begrensning ved at et verdipapirforetak ikke kan inngå agentavtaler som omfatter mer enn 50 % av antall fast ansatte i verdipapirforetaket selv. Videre ble det blant annet innført samme kvalitative egnethetskrav til daglig eller faktisk leder av agentvirksomheten som til svarende funksjoner i verdipapirforetaket.

Finans Norge mener at tilknyttede agenter utgjør en viktig og utfyllende del av distribusjonsapparatet for investeringstjenester. Agentnettverket bidrar blant annet til at det kan ytes finansiell rådgivning også i distriktene. Agentene må ha en viss bredde i sitt produktsortiment, for eksempel tilby finansielle instrumenter sammen med andre spare-, skade- og livsforsikringsprodukter. De vil da være i stand til å tilby en helhetlig rådgivning, noe som må antas å være både i kundenes og samfunnets interesse.

Finanstilsynet skriver på side 3 i høringsnotatet om begrensning i adgangen til å benytte tilknyttede agenter: *«Begrensningene bør etter Finanstilsynets vurdering ikke gjelde der den tilknyttede agenten er kredittinstitusjon eller forsikringsforetak. Kredittinstitusjoner og forsikringsforetak er underlagt tilsyn og har strenge krav til intern kontroll og styrende organer.»*

Finans Norge er enige i at det ikke er grunnlag for noen restriksjoner hvor kredittinstitusjoner og forsikringsforetak er agenter. Hva gjelder begrensningene som gjelder andre typer agenter – og som nå foreslås ytterligere innskjerpet – vises det til at det gjennom MiFID II artikkel 29, nylig er innført strenge egnethetskrav for alle typer tilknyttede agenter. Videre har verdipapirforetaket det fulle ansvaret for at den tilknyttede agenten etterlever verdipapirhandelloven og tilhørende forskrifter, og plikter å vurdere om agenten er egnet til rollen. I forslag til ny verdipapirhandellov gis Finanstilsynet en vetomulighet, ved at de kan nekte foretak i å bli tilknyttede agenter dersom de ikke anses egnet.

Mens det etter MiFID I var opptil den enkelte medlemsstat å tillate bruk av tilknyttede agenter, fastsetter MiFID II artikkel 29 nr. 1 at medlemsstatene plikter å tillate verdipapirforetak i å bruke agenter. Norge har allerede strengere regler for bruk av agenter enn resten av EU, og det fremstår da som ulogisk å innskrenke bruken av tilknyttede agenter ytterligere.

Grensekryssende ytelse av investeringstjenester er ikke avhengig av fysisk tilstedeværelse i et land. Gjennom telefon eller annen elektronisk kommunikasjon direkte fra forretningsstedet kan et verdipapirforetak yte slike tjenester selv eller benytte tilknyttet agent som er etablert i hjemstaten.

Reglene for ytelse av tjenester direkte fra forretningsstedet i *hjemstaten* til kunder i andre EØS-stater følger av MiFID II artikkel 34, mens reglene for filialetablering og bruk av tilknyttede agenter som er etablert i *vertsstaten* reguleres av MiFID II artikkel 35. MiFID artikkel 35 nr. 6 fastslår at strengere nasjonale bestemmelser om tilknyttede agenter kun gjelder agenter registrert i den aktuelle medlemsstaten. Den foreslåtte begrensningen vil altså ikke gjelde for verdipapirforetak og deres tilknyttede agenter fra andre EØS-land, hvor det tillates oppnevning av flere agenter. Med økt bruk av robotrådgivning, salg gjennom nettbaserte løsninger hvor kunden etablerer egen konto osv, kan dette medføre en betydelig konkurransehindring for norske verdipapirforetak.

Ifølge høringsnotatet er det kun to verdipapirforetak som rammes av det kvantitative forslaget og dermed må avslutte flertallet av sine agentforhold. Dette opplyses å være Invento Kapitalforvaltning AS og Sparebank 1 Markets AS. Imidlertid er samtlige 7 av Sparebank 1 Markets AS' tilknyttede agenter sparebanker, d.v.s kredittforetak. De vil følgelig ikke omfattes.

Nærmere om utvidelsen av personkretsen for gjeldende egnethetskrav

Finans Norge støtter Finanstilsynets forslag om at personkretsen for gjeldende egnethetskrav utvides til også å omfatte styremedlemmer og eiere av betydelig eierandel i tilknyttede agenter som er foretak. En slik utvidelse kan bidra til økt investorbeskyttelse, og større kontroll for både verdipapirforetaket selv og Finanstilsynet.

Ettersom verdipapirforetaket er fullt ut ansvarlig for de handlinger og unnlatelser den tilknyttede agenten foretar når den handler på verdipapirforetakets vegne, vil dette med innføring av strengere investorbeskyttelsesregler også være i verdipapirforetakets egen interesse.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

sign.
Evy Ann Hagen
direktør

sign.
Liv Tove
juridisk fagsjef